

A halászati és akvakultúra-ágazatban alkalmazandó állami támogatási eszközök felülvizsgálatára irányuló javaslatokat kísérő indokolás

Ezen indokolás célja, hogy tisztázza a halászati és akvakultúra-ágazatban 2023. január 1-jétől alkalmazandó állami támogatási eszközök felülvizsgálatára irányuló alábbi javaslatok célkitűzéseit és hatályát:

- ▶ a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás tervezete (a továbbiakban: iránymutatás-tervezet);
- ▶ az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról és az 1388/2014/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló bizottsági rendelet tervezete (a továbbiakban: a csoportmentességi rendelet tervezete); valamint
- ▶ a 717/2014/EU rendeletnek az alkalmazási időszak és a csekély összegű támogatás maximális halmozott összege tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendelet tervezete (a továbbiakban: a *de minimis* módosító rendelet tervezete).

Ez az indokolás az ezen eszközökről szóló nyilvános konzultációt kíséri, amely 2022. március 13-ig tart.

A Bizottság felkéri a polgárokat, szervezeteket és hatóságokat, hogy fejtsek ki álláspontjukat a bizottsági javaslatról. A konzultáció mellett sor kerül majd a tagállamokkal tartandó két találkozóra is, hogy visszajelzést tudjanak adni a fent említett két rendelettel kapcsolatban.

Az iránymutatásokról szóló konzultáció a tervezet angol nyelvű változatának alapján indul meg. A weboldalra folyamatosan felkerül az összes uniós nyelvi változat, mihamar a fordítások elkészülnek. A csoportmentességi rendelet tervezetéről és a *de minimis* módosító rendelet tervezetének módosításairól szóló konzultáció valamennyi uniós nyelven megkezdődik¹.

Felkérjük az érdekelt feleket annak feltüntetésére, hogy észrevételeik a három eszköz közül melyikre vonatkoznak.

A Bizottság felkéri az érdekelteket, hogy észrevételeiket elektronikus formátumban tegyék meg, és egyértelműen jelezzék, ha válaszuk bizalmas. Az utóbbi esetben át kell adniuk válaszuk nyilvános, a Versenypolitikai Főigazgatóság weboldalán közzétehető változatát is.

1. Előzmények

Az állami finanszírozás előmozdíthatja a gazdaság különböző ágazatainak gazdasági fejlődését. A halászati és akvakultúra-ágazatot érintő állami támogatást a tágabb közös halászati politikába (a továbbiakban: KHP) építették be². Az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (a

¹ E nyilvános konzultáció esetében az ír nyelv kivételével. A jövőbeni állami támogatási eszközök azonban ír nyelven is rendelkezésre fognak állni.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1380/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a közös halászati politikáról (HL L 354., 2013.12.28., 22. o.).

továbbiakban: ETHAA)³ létrehozásáról szóló, 2021. július 7-i (EU) 2021/1139 európai parlamenti és tanácsi rendelet, amely 2021. január 1-jétől alkalmazandó, új szabályokat vezetett be a KHP vonatkozásában. Röviden összefoglalva: a halászati és akvakultúra-ágazatban az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat nagy vonalakban össze kell hangolni az alapspecifikus szabályokkal⁴.

Általános szabály, hogy a tagállamok kötelesek bejelenteni minden olyan állami támogatást, amelyet nyújtani kívánnak. A bejelentést követően a Bizottság értékeli a támogatást, majd dönt arról, hogy engedélyezi-e. Ebben a vonatkozásban a Bizottság iránymutatásokban határozza meg döntéshozatali politikáját. A Bizottság azonban mentesítheti a bejelentési kötelezettség alól azokat a támogatási intézkedéstípusokat, amelyekkel kapcsolatban elegendő tapasztalatot szerzett (a csoportmentességi rendeletekben foglaltak szerint), vagy mentesíthet intézkedéseket az állami támogatások uniós ellenőrzésének hatálya alól, amennyiben az összeg olyan alacsony, hogy nem áll fenn a verseny torzulásának kockázata (a *de minimis* rendeletekben foglaltak szerint).

A halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott állami támogatások vizsgálatáról szóló, jelenleg hatályos iránymutatás⁵ (a továbbiakban: jelenlegi iránymutatás) meghatározza a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott azon támogatások azonosítására vonatkozó követelményeket és kritériumokat, amelyeket a Bizottság a tagállamok általi bejelentés nyomán engedélyez. A jelenlegi iránymutatást 2015-ben fogadták el, és 2018-ban módosították. Az iránymutatás hatályvesztésre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, és továbbra is érvényben van. Azonban a Bizottság bármikor dönthet az iránymutatás felülvizsgálatáról vagy módosításáról, ha a versenypolitikához vagy más uniós szakpolitikához kapcsolódó vagy más indokolt okból ez szükséges.

A 2014. december 16-i 1388/2014/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1388/2014/EU rendelet)⁶, vagyis a halászati és akvakultúra-ágazatban alkalmazandó jelenleg hatályos csoportmentességi rendelet számos olyan, a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekintett támogatási kategóriát határoz meg, amelyeket a Bizottság szisztematikusan jóváhagyott, és amelyek esetében már nincs szükség a Bizottság felé tett előzetes bejelentésre. Ez a rendelet az 508/2014/EU rendeletben előírt követelményekre és kritériumokra támaszkodik annak meghatározásához, hogy egy adott intézkedés adminisztratív egyszerűsítésként csoportmentességben részesíthető-e. Az 1388/2014/EU rendelet 2015. január 1-jén lépett hatályba, és a jelenlegi rendelkezések szerint 2022. december 31-én veszti hatályát.

Végezetül: a 2014. június 27-i 717/2014/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 717/2014/EU rendelet)⁷, vagyis a halászati és akvakultúra-ágazatban jelenleg hatályos *de minimis* rendelet előírja azt a felső határt, amely alatt a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó (amennyiben a támogatás

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1139 rendelete (2021. július 7.) az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap létrehozásáról és az (EU) 2017/1004 rendelet módosításáról (HL L 247., 2021.7.13., 1. o.) (a továbbiakban: (EU) 2021/1139 rendelet).

⁴ 2021/1139/EU rendelet és az Európai Parlament és a Tanács 508/2014/EU rendelete (2014. május 15.) az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, HL L 149., 2014.5.20., 1. o. (a továbbiakban: 508/2014/EU rendelet).

⁵ HL C 217., 2015.7.2., 1. o.; módosítása: HL C 422., 2018.11.22., 1. o.

⁶ A Bizottság 1388/2014/EU rendelete (2014. december 16.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában a halászati és akvakultúra-termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatások bizonyos fajtáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (HL L 369., 2014.12.24., 37. o.; módosítása: HL L 414., 2020.12.9., 15. o.).

⁷ HL L 190., 2015.6.28., 45. o.; módosítása: HL L 414., 2020.12.9., 15. o.

megfelel bizonyos feltételeknek). Ilyen esetben az intézkedés nem tartozik a bejelentési kötelezettség hatálya alá. A 717/2014/EU rendelet 2014. július 1-jén lépett hatályba, 2020-ban módosították, és a jelenlegi rendelkezések szerint 2022. december 31-én veszti hatályát.

Ezen állami támogatási eszközök felülvizsgálata céljából a Bizottság 2019-ben nyilvános konzultáció⁸ keretében gyűjtött adatokat. A konzultáció eredményei, egyéb külső adatok és belső tapasztalatok alapján a Bizottság elvégezte a jelenleg hatályos eszközök értékelését. Amint azt a Bizottság a 2019 májusában közzétett bevezető hatásvizsgálatában már bejelentette, az állami támogatási eszközök tervezetéről szóló konzultáció keretében visszajelzéseket fog kérni a tanácsadó bizottságtól. A nyilvános konzultáció során összegyűjtött és a tanácsadó bizottságtól kapott információk beépülnek majd a felülvizsgálat alapjául szolgáló hatásvizsgálatba.

Ez a feljegyzés áttekintést nyújt azokról a főbb változtatásokról, amelyeket a Bizottság a felülvizsgálati folyamat jelenlegi fázisában mérlegel. E változtatások az állami támogatási szabályoknak az ETHAA-val való összehangolását érintik, amely a Bizottság prioritásaihoz, különösen a zöld megállapodáshoz kapcsolódik. Az ágazati felülvizsgálat az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó horizontális elveket követi. Összességében elmondható, hogy a javasolt szabályok egyszerűsítik és harmonizálják az ágazatspecifikus állami támogatási szabályokat, továbbá adminisztratív egyszerűsítést biztosítanak, ami további támogatástípusok esetében teszi lehetővé a csoportmentességet.

A javasolt eszköztervezetekről szóló szöveg nem végleges, és a jelen nyilvános konzultáció során kapott visszajelzések és bizonyítékok fényében sor kerül majd ismételt értékelésre.

2. A csoportmentességi rendelet tervezetében javasolt módosítások

A javaslat szerint szükség lenne arra, hogy a csoportmentességi rendelet tervezete két új intézkedéssel egészüljön ki, amelyek eredményeként a Bizottság az ügykezelési gyakorlata során szerzett tapasztalatokat nemcsak a halászati és akvakultúra-ágazatban használhatja fel, hanem a mezőgazdasági ágazatban is, ahol hasonló problémák merültek fel. A javaslat szerint a csoportmentességi rendelet tervezetében a következő támogatási kategóriákat kellene beemlíteni: i. a kedvezőtlen időjárási viszonyok által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás és ii. a védett állatok által okozott károk ellentételezésére nyújtott támogatás.

A csoportmentességi rendelet tervezete már nem tartalmazza a fiatal halászok részére a tevékenységük megkezdéséhez nyújtott támogatásra vonatkozó intézkedést. Jóllehet ez a támogatás az ETHAA szabályai szerint továbbra is teljes mértékben lehetséges az 508/2014/EU rendeletben előírtakhoz képest kedvezőbb feltételek mellett, a Bizottság úgy véli, hogy ezt az intézkedést – potenciális kapacitásnövelő hatásai miatt – a jövőben előzetes állami támogatási vizsgálatának kell alávetni.

A Bizottság továbbá úgy ítéli meg, hogy az egyéb gazdasági ágazatokra alkalmazandó állami támogatási szabályokkal való összehangolás érdekében az adómentességek és adókedvezmények kapcsán a 2003/96/EK irányelvnek megfelelően biztosított csoportmentesség a legmegfelelőbb az általános

⁸ A halászati és akvakultúra-ágazatban alkalmazott állami támogatási eszközök felülvizsgálatáról szóló nyilvános konzultációra korábban, 2019. június 28. és 2019. október 31. között került sor: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11543-De-minimis-aid-in-the-fishery-and-aquaculture-sector/public-consultation_hu

csoportmentességi rendelet 44. cikkében előírt feltételek mellett kezelhető.⁹ Ezért e rendelkezésnek a halászati csoportmentességi rendeletben való külön fenntartása nem javasolt.

3. Az iránymutatás-tervezet szövegében javasolt változtatások

a) A védett állatok által okozott károk ellentételezésére nyújtott támogatás

A csoportmentességi rendelet tervezete mellett az iránymutatás-tervezet is lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a védett állatok által okozott károk ellentételezésére nyújtott támogatásokat is elszámolják, amennyiben e támogatási intézkedések nem részesülnek csoportmentességben.

b) Az akvakultúrában előforduló állatbetegségek, valamint az Unió vagy a tagállamok számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok által okozott fertőzőség megelőzésének, megfékezésének és felszámolásának költségeihez való hozzájárulás

Már a jelenlegi iránymutatás is lehetővé teszi az akvakultúra-ágazatban az állatbetegségek megelőzésének, megfékezésének és felszámolásának költségeihez való hozzájárulásra nyújtott támogatások elszámolását. Az iránymutatás-tervezet javasolja i. az új betegségekhez és ii. az Unió vagy a tagállamok számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok általi fertőzőséghez kapcsolódó költségek felvételét. Ennek célja, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára a korábban nem szabályozott helyzetek kezelését is.

c) A legkülső régiókbeli halászflokkák felújítására nyújtott támogatás

A legkülső régiókban a halászflokkák megújításához nyújtott támogatást 2018-ban vezette be a jelenlegi iránymutatás módosítása. Az iránymutatás-tervezet továbbra is biztosítja a jogalapot az ilyen jellegű támogatási intézkedések összeegyeztethetőségének értékeléséhez, és fenntartja a már eddig is alkalmazott megközelítést. Ez utóbbi azon alapul, hogy a tagállamoknak az 1380/2013/EU rendelet 22. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban elkészített legfrissebb nemzeti jelentésben bizonyítaniuk kell, hogy a halászati kapacitás és a halászati lehetőségek egyensúlyban vannak a legkülső régió azon flottaszegmensében, amelyhez az új hajó tartozni fog. A követelmények és kritériumok, valamint a vonatkozó eljárások további pontosítása érdekében korlátozott számú módosításra van szükség.

d) Közös értékelési elvek

Az állami támogatási szabályok korszerűsítésére irányuló 2014. évi kezdeményezéssel bevezetett közös értékelési elveket a T-356/15. számú, Ausztria kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (a Hinkley Point C ítélet) fényében felül kell vizsgálni. Ebben az ítéletben a Bíróság fontos értelmezést adott az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjáról. A javasolt szerkezeti változtatás ezt az értelmezést tükrözi.

A közös értékelési elvek felülvizsgálata átfogó megközelítés tárgyát képezi, amely a közelmúltban felülvizsgált állami támogatási eszközök mindegyikének esetében közös. A javasolt módosítások összhangban vannak ezekkel az egyéb állami támogatási eszközökkel, ugyanakkor továbbra is

⁹ Az Európai Bizottság 651/2014/EU rendelete a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségének nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.); lásd még a 2021. december 8-ig tartó nyilvános konzultációt: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-gber_hu

tartalmaznak bizonyos megkülönböztetéseket, amelyek figyelembe veszik a halászati és akvakultúra-ágazat sajátosságait.

4. A *de minimis* módosító rendelet tervezetében javasolt módosítások

A *de minimis* módosító rendelet tervezete korlátozott számú módosítást vezet be a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó jelenleg hatályos *de minimis* rendszerre nézve.

Ahogy fentebb említettük, a 717/2014/EU rendelet a jelenlegi rendelkezések szerint 2022. december 31-én hatályát veszti. A javaslat szerint ezért hatályát 2027. december 31-ig meg kell hosszabbítani. Ez a hosszabbítás összhangban lenne az (EU) 2021/1139 rendelet által az ETHAA tekintetében meghatározott programozási időszak időtartamával, valamint a mezőgazdasági ágazatban alkalmazandó *de minimis* rendszerrel, amelynek hatályát a 2019. február 21-i (EU) 2019/316 bizottsági rendelet 2027. december 31-ig meghosszabbította¹⁰.

Az egyes tagállamok által odaítélhető csekély összegű támogatások maximális halmozott összegeit a 717/2014/EU rendelet melléklete tartalmazza. Az összegek a 2011. évi adatokon alapulnak. Az ágazat fejlődésének tükrözése érdekében helyénvalónak tűnik, hogy a legfrissebb ágazati adatok alapján sor kerüljön e maximális halmozott összegek technikai frissítésére. Ezért a *de minimis* módosító rendelet tervezetének mellékletében szereplő maximális halmozott összegek az egyes tagállamokban a fogási, feldolgozási és akvakultúra-tevékenységekből származó éves forgalom hároméves átlagán alapulnak, amelynek kiszámítása egy ötéves időszak (a 2014 és 2018 közötti időszak) legmagasabb és legalacsonyabb értékeinek kizárásával történt.

A *de minimis* módosító rendelet tervezete azt is egyértelműsíti, hogy a 717/2014/EU rendelet hatálya nem terjed ki a halászati tevékenységek ideiglenes szüneteltetéséhez vagy végleges beszüntetéséhez nyújtott támogatásra, kivéve, ha erről az (EU) 2021/1139 rendelet kifejezetten rendelkezik.

¹⁰ A Bizottság (EU) 2019/316 rendelete (2019. február 21.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 1408/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 51I., 2019.2.22., 1. o.).